

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **G. T.**

skazanego za czyn z art. 284 § 2 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 kwietnia 2023 r.,

wniosków obrońców skazanego – adw. J. K., adw. R. M. i adw. A. K.

o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 24/19,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 7 sierpnia 2018 r., sygn. akt III K 280/13,

na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł

wniosków nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Trzej obrońcy skazanego G. T. wnieśli do Sądu Najwyższego kasacje od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 24/19, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 7 sierpnia 2018 r., sygn. akt III K 280/13. W ww. postępowaniu G. T. został prawomocnie skazany za czyny z art. 284 § 2 k.k. i inne. Ostatecznie wymierzono mu karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 600 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł.

W każdej z trzech kasacji zawarty został wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego nią wyroku. Adw. A. K. w uzasadnieniu wniosku podał, że za jego uwzględnieniem przemawia waga zarzutów kasacyjnych i wysoki stopień

prawdopodobieństwa uwzględnienia kasacji. W tym zakresie odwołał się przede wszystkim do zarzutu wystąpienia tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Jednocześnie podkreślił okoliczności związane z sytuacją rodzinną skazanego, wykazując, że wykonanie zaskarżonego wyroku powodowałoby dla skazanego wyjątkowo ciężkie skutki. Podkreślił fakt, że jest on ojcem biologicznym siedmiorga dzieci, które pozostają na jego utrzymaniu, fakt obciążenia go obowiązkiem alimentacyjnym, a także zwrócił uwagę na wychowywanie przez skazanego trójki dzieci, których nie jest biologicznym ojcem. obrońca podkreślił, że skazany ubiega się o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności i w ramach postępowania wykonawczego wstrzymano wykonanie orzeczonej kary w trybie art. 9 § 4 k.k.w.

Na okoliczności związane z wagą i zasadnością zarzutów kasacyjnych, a także sytuację rodzinną skazanego wskazał także adw. R. M. W związku z przedstawionymi argumentami przedłożył dwa wywiady środowiskowe dotyczące sytuacji rodzinnej skazanego.

Z kolei adw. J. K. podkreślił wagę i zasadność zarzutów kasacyjnych, przede wszystkim zarzutu rażącego naruszenia prawa procesowego związanego z procedowaniem pod nieobecność oskarżonego, a także zarzutu bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

Pismem z dnia 23 stycznia 2023 r. (k. 143) adw. R. M. złożył wniosek dowodowy dotyczący kopii pisma ZUS Oddział w K. z dnia 9 grudnia 2022 r., wskazując, że wspiera ono tezę o zasadności jednego z zarzutów kasacyjnych, dotyczących procedowania pod nieobecność skazanego. We wniosku dowodowym podniósł, aby przedmiotowe pismo wziąć pod uwagę także przy rozpoznawaniu wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją wyroku. Kopię tego samego pisma ZUS Oddział w K. przedłożył do akt sprawy również adw. A. K. (pismo z dnia 1 lutego 2023 r. – k. 150).

Pismem datowanym na 8 grudnia 2022 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego 4 kwietnia 2023 r. (k. 170)), obrońca skazanego adw. R. M. stwierdził, że jego zdaniem tezę o zasadności zarzutów kasacyjnych wspiera odwołanie się do realiów innej sprawy, o zbliżonym stanie faktycznym, gdzie doszło do rażącego naruszenia prawa poprzez nieorzeczenie o obowiązku naprawienia szkody.

Dołączył w tym zakresie stosowne dokumenty, w tym kopię wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2023 r., sygn. akt III KK 233/22, w którym stwierdzono w tamtym postępowaniu rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. i art. 415 § 1 k.p.k. w zw. z art. 46 § 1 k.k. Ponadto obrońca przedłożył opinię psychologa A.G., w której opisano negatywne skutki, jakie w rodzinie skazanego wywołało rozpoczęcie wykonywania przez niego kary pozbawienia wolności.

Pismem z dnia 5 kwietnia 2023 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego – 6 kwietnia 2023 r.) kolejny obrońca skazanego – r.pr. P. G. działający z substytucji adw. M. Z. – podtrzymał w całości zawarte w kasacjach wnioski o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku i przedstawił na ich poparcie dodatkową argumentację. Obrońca podniósł, że w dobie epidemii wirusa SARS-CoV-2 przebywanie w jednostce penitencjarnej może stanowić dla skazanego poważne niebezpieczeństwo, wynikające zwłaszcza z braku przystosowania tych jednostek do warunków izolacji sanitarnej. Przedłożył na tę okoliczność kopie materiałów prasowych. Autor pisma odniósł się także do stanu zdrowia skazanego, podkreślając, że jest od poddawany leczeniu w ramach tradycyjnej medycyny chińskiej, które to leczenie nie będzie mogło być kontynuowane w warunkach izolacji. Jednocześnie obrońca podkreślił, że skazany „źle znosi leki zachodnie”. Obrońca argumentował także, że matka skazanego – K. T. – jest osobą starszą i schorowaną, wymagającą opieki, którą dotychczas otrzymywała od skazanego. W odniesieniu do matki skazanego zostało podkreślone, że użytkuje ona mieszkanie należące do powiązanej ze skazanym spółki T. S.A., a więc sytuacja skazanego może rzutować na jej warunki bytowe. Autor pisma, tak jak inni obrońcy w uzasadnieniu swoich wniosków o wstrzymanie, zwrócił również uwagę na sytuację rodzinną skazanego, podkreślając znaczenie ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego.

Wobec przedłożenia dodatkowych dokumentów wraz z upoważnieniem do obrony przez adw. M. Z. (pismo z dnia 5 kwietnia 2023 r. podpisane przez r.pr. P. G., działającego z substytucji adw. M. Z., które wpłynęło do Sądu Najwyższego dnia 6 kwietnia 2023 r.), który miałby być już czwartym obrońcą skazanego, podjęto działania w celu ustalenia aktualnej listy obrońców skazanego G. T.. Zgodnie

bowiem z art. 77 k.p.k. oskarżony może mieć jednocześnie nie więcej niż trzech obrońców. W dniu 11 kwietnia 2023 r. Sąd Najwyższy z urzędu ustalił, że upoważnienie do obrony udzielone przez skazanego adw. A. K. zostało wypowiedziane (notatka z rozmowy telefonicznej pracownika Sekretariatu z adw. R. M. - k. 220). Oznacza to, że adw. M. Z. jest aktualnie jednym z trzech obrońców skazanego, ma więc prawo do działania w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wnioski nie zasługują na uwzględnienie.

Wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. ma, co do zasady, charakter wyjątkowy, a zatem powinno być stosowane wówczas, gdy ranga zarzutów kasacyjnych i wysoki stopień uprawdopodobnienia ich zasadności prowadzi do wniosku, że rozpoczęcie wykonywania kary, przed rozpoznaniem kasacji, spowodowałoby dla skazanego wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki i tym samym łączyłoby się z wyraźnym, nieuzasadnionym pokrzywdzeniem skazanego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2023 r., III KK 645/22).

Wstępna analiza zarzutów wszystkich trzech kasacji doprowadziła Sąd Najwyższy do konkluzji, że odmowa uwzględnienia wniosków o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku nie doprowadzi do nieodwracalnych, wyjątkowo ciężkich skutków dla skazanego. Obrońcy powołują się przede wszystkim na zasadniczo tożsamy i sformułowany w dwóch kasacjach zarzut o randze tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. oraz na zarzut związany z procedowaniem pod nieobecność skazanego na rozprawie odwoławczej, na okoliczność czego przedłożono dodatkową dokumentację (pisma obrońców k. 143 i 150). Sam fakt podniesienia zarzutu odnoszącego się do wystąpienia kwalifikowanej wady prawnej nie oznacza jeszcze sam w sobie podstawy do wstrzymania wykonania zaskarżonego wyroku. Zarówno w odniesieniu do zarzutów sugerujących wystąpienie uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k., jak i wszystkich pozostałych, trzeba wskazać, że dla uwzględnienia wniosku o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji (konkretnego zarzutu) musiałoby być niemal zbliżone do pewności, oczywistości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia

2021 r., V KK 129/21; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2021 r., IV KK 103/21) i prowadzić do wniosku o potrzebie uniewinnienia skazanego, względnie umorzenia wobec niego postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 r., II KK 23/18). W tej sprawie nie zachodzi oczywistość i jednoznaczność uchybień sygnalizowanych w kasacjach obrońców, nawet pomimo uzupełnienia argumentacji kolejnymi pismami. Tyczy się to tak kwestii procedowania bez udziału obrońcy, pod nieobecność oskarżonego na rozprawie przed Sądem I instancji (zarzut 5 kasacji adw. A. K.; zarzut 10 kasacji adw. J. K.), jak i zarzutów dotyczących prowadzenia rozprawy odwoławczej w dniu 1 marca 2022 r. pod nieobecność oskarżonego, a także licznych zarzutów kwestionujących rzetelność kontroli odwoławczej. Niewątpliwie ostateczna ocena zasadności licznych i różnorodnych zarzutów kasacyjnych wymaga pogłębionej analizy w postępowaniu kasacyjnym. Jednakże ocena tych zarzutów – po części tożsamyh - dokonana dla potrzeb rozpoznania wniosków o wstrzymanie wykonania wyroku nie prowadzi do wniosku o konieczności skorzystania z instytucji z art. 532 § 1 k.p.k., która ma przecież charakter wyjątkowy.

We wnioskach o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku oraz dodatkowych pismach przesłanych już po wniesieniu kasacji obrońcy eksponują negatywny wpływ wykonania kary na: sytuację rodzinną skazanego, kondycję materialną członków jego rodziny, więzi rodzinne, sytuację zdrowotną i mieszkaniową matki skazanego oraz sytuacją zdrowotną samego skazanego (niemożność kontynuacji leczenia w ramach tradycyjnej medycyny chińskiej; lista dolegliwości i chorób skazanego została zawarta na s. 5 pisma r.pr. P. G. z dnia 5 kwietnia 2023 r.). W dodatkowych dokumentach nadesłanych po wniesieniu kasacji przez tegoż obrońcę wskazuje się ponadto na panujący stan zagrożenia epidemicznego. Należy przypomnieć, że tego typu okoliczności nie stanowią przesłanki wstrzymania wykonania prawomocnego wyroku w trybie art. 532 § 1 k.p.k. Jak słusznie podkreśla się w literaturze i orzecznictwie, jeżeli treść art. 532 § 1 k.p.k. miałaby być postrzegana jako kolejna instytucja, która służy do wstrzymania wykonania kary w postępowaniu wykonawczym tylko na podstawie przesłanek faktycznych, osobistych czy rodzinnych skazanego oraz określonych okoliczności, które czyniłyby odbycie kary nadmiernie dolegliwym w aktualnej

sytuacji skazanego, to zbędne było jej lokowanie w rozdziale o kasacji (tak: J. Matras, w: *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. K. Dudka, Warszawa 2020, s. 1193; z orzecznictwa – por. np.: postanowienia Sądu Najwyższego z: dnia 22 kwietnia 2020 r., IV KK 127/20; dnia 8 grudnia 2021 r., IV KK 636/21; dnia 14 stycznia 2022 r., V KK 628/21). Nie budzi wątpliwości, że umieszczenie tej instytucji w postępowaniu kasacyjnym przesądza, iż jej zastosowanie warunkowane jest bardzo wysokim prawdopodobieństwem uznania zasadności zarzutów kasacyjnych. Zatem, jak już wskazano, można wstrzymać wykonanie prawomocnego orzeczenia na tej podstawie wtedy, gdy chociażby pobieżna analiza zarzutów kasacji wskazuje, że prawomocne orzeczenie dotknięte jest tak poważnym uchybieniem, iż wykonywanie kary może prowadzić do wyjątkowo dolegliwych lub wręcz nieodwracalnych skutków dla skazanego (por. J. Matras, *Kodeks...*, s. 1193).

Jak podniósł w uzasadnieniu wniosku adw. A. K. skazany ubiegał się o odroczenie wykonania kary i w ramach tego postępowania wstrzymano wykonanie prawomocnie orzeczonej kary. Z aktualnej informacji z systemu NOE.SAD wynika, że skazany rozpoczął wykonywanie kary w dniu 17 marca 2023 r. To jednak nie uniemożliwia mu ubiegania się o skorzystanie z instytucji prawa karnego wykonawczego, przewidzianych już na etapie wykonywania kary.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że nie zachodzą w tej sprawie wystarczające podstawy do zastosowania nadzwyczajnej instytucji przewidzianej w art. 532 § 1 k.p.k. Dodać należy, że decyzja w tym względzie w żadnym razie nie przesądza ostatecznego rozstrzygnięcia kwestii zasadności kasacji obrońców skazanego od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

